

Huldugentan lokkar og lívið sum doyr um veturinn

Huldugentan, sum lokkar tann unga, nýgifta manninn frá konu og heimi. Við öðrum orðum: tráanin hjá okkum neyðars menniskjum eftir tíð okenda, tí fremmandi Tí, sum er meira spennandi enn gerandisdagurin.

Um hetta eru skrivað kvæði, søgur, yrkingar. Og sjónleikir. Johannes og Huldugentan kallast ein. Hann hevur gingið í Sjonleikarhúsinum nú nakrar ferðir. Unglingar, sum í vetur hava lært hjá Grímu í kvøldskúlanum, hava gjørt leikin eftir svenskarum sögu.

Leikurin er mimiskur. Uppsetingin er væl eydnað. Tað er ein frískleiki yvir henni. Tá tú hevur í huga, at hetta eru næmingar á fyrsta ári, ja, so er úrslitið gott.

Tey hava ongur pallmyndir. Leikararnir eru sjálvir trø, bál. Serliga hatta við bálinum var snilt: tveir leikarar í reyðum og gulum búnum, sum fyrst sita samankropin. Johannes kveikir eld og so byrjar »bálið« at røra seg.

Armarnir eru logarnir. Stuttligt. Stuttligur var eisini trolldansurin: goðir búnar og frálíkar maskur.

Bogi Nielsen var Johannes. Hann var ikki so óbundin sum báðar genturnar. Kristina Hansen og Birita Nielsen. Kristina var kona Johannesar. Hon klaraði væl at halda leiklutinum akkurát: á tí stóði, hann skuldi vera á: tann stilla, gifta konan. Ómáttandi áløypandi.

Birita Petersen (aftur ein Birita) var fantastiska tekkilig sum huldugentan. Skil-

andi, at tann neyðars Johannes læt seg lokka av hennara tølendi spæli og brosi.

Johannes avger at rýma til huldugentuna, meðan hann stendur og hongir klæðir á snórin fyri konuna. Eitt sindur ómoralskt í hesi javnrættið.

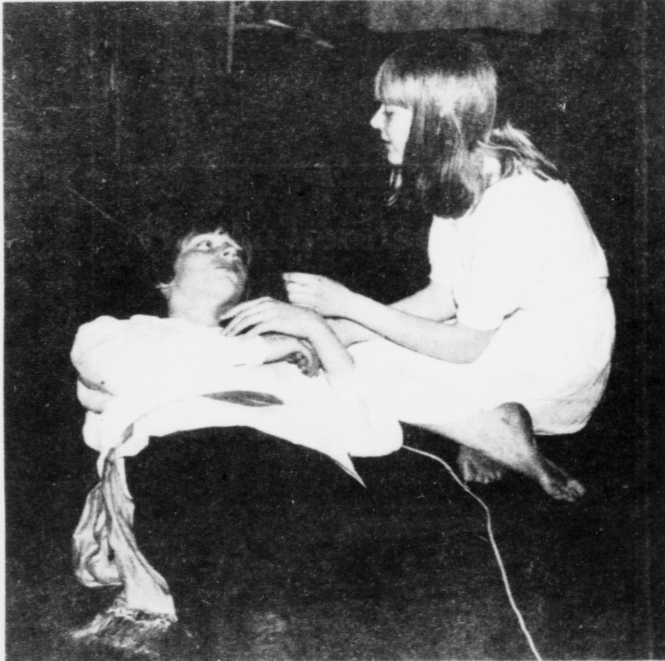
Mimikkurin var nakað stívir og knappur viðhvørt. Serliga, tá hjúnini standa og vaska og hongja á snórin. Tað var tó óngantið so galið, at tú ikki sást, hvat mimikkurin imyndaði. Tey finga sagt alla söguna.

Tey meira royndu

Næmingar, sum hava gingið tvey og trý ár, høvdu leikin »Evinleikans skuggamyndir«. Um tær fyra árstíðirnar. Tey samanbera náttúruna og menniskjuni: føðast um várið, liva um summarið og heystið, doyggja um veturinn. Eisini hesin leikurin er mimiskur. Tó verða nakrar stuttar yrkingar sagdar.

Her eru fólk, sum tæ flestu hava verið á palli fyrr. Tað sæst. Tað er kraft í spælinum. Hja summum. Hini sleppa ikki heilt av við fjotrarnar. Serliga Katarina Nolsøe og Ingvør Weihe góvu sær sjálvum leysar teymar. Anni Jacobsen var sjarme-randi sum tann varfølskaða gentan. Regin Hansen fekk hann tragikomiska óhepana drongin at rigga nokunlunda væl.

Evinleikans skuggamyndir. Tað ljóðar abstrakt. Men tað er leikurin tó ikki. Hann krevur tó eitt sindur meira

Kristina Hansen og Bogi Nielsen

hugflog hjá áskoðaranum enn Johannes og Huldugentan.

Tónleikin hjá Jóhannusi á Rogvu damdi mær væl. Serliga teir partarnar, har raddir voru við.

Ljóðóskil

Samanumtikið: hevði mær staðið í boði at sæð bara annan av leikunum eina ferð afturat, hevði eg ikki ivast. Eg hevði valt Johannes og

Huldugentuna. Hann var á ein ella annan hátt stuttligari at siggja. Evinleikans skuggamyndir var í støðum keðiligur. Tað var hin óngantið.

Nakað heilt annað er so tað, at hugaligari er at fara til leikir sum Flótandi gleði og Her bor de gale (Minnist ikki føroyska heitið beint nú), sum kvøldskúlin hevði á pallinum í 1980.

Slíkir leikir eru onkursvegna meira viðkomandi. Teir geva meira. Og so tað vanliga hjartasuffið: antin er tað oyrunum hjá mær ella forsterkarinum hjá Sjonleikarhúsinum, okkurt er galið við. Tónleikurin til Johannes og Huldugentuna, hetta fina tónasmið hjá Rahlip Lundstein, valla meira enn hoyrdist úti í salinum. Og tað var stórt spell. Tónleikurin hjá Jóhannusi hoyrdist betur. Men bassurin fekk tað eina hátalaran at geva seg nakað illa og tað lytti.

So kundi tú sita har og droyma um eina góða, reina og sterka stereoeffekt. Sum eisini, við rættari styrki, hevði lyft spælið hægri upp.

Kanska onkur gevur Sjonleikarhúsinum eitt gott ljóðanlegg?

Hvør veit.

Høgni Djurhuus

Erlig orð um USA

Steinbjørn B. Jacobsen:
Brá úr USA
Ferðafrásøgn
Forlagið Fannir
Tórshavn 1982
128 síður
68,00 kr. heft
Forsíða: Bárður Jakupsson

Eina ferð í tíðini hevur onkur propagandakønur amerikani fingið tað hugskot at bjóða útlendingum ókeypis ferð til og í USA. Hugskotið gjørdist veruleiki. Og millum tey mongu, sum risaveldið hevur boðið at vitja seg, er

Steinbjørn B. Jacobsen, rithøvundur. Hann var í USA í ein mánað summarið 1978.

Aftur á klettunum skrivaði hann ferðafrásøgnina »Brá úr USA«. Hann las hana í Útvarpinum. Og nú er hon komin í bók.

Tibetur hevur Steinbjørn, tá hann er farin undir at siga frá tí, hann upplivdi har yviri, ikki hugsað sum so:

»Ja, eg varð boðin yvir. Eg fekk ferðir og upphald góldið. Eg slapp sjálvur at velja tað, eg vildi siggja.

Er tað so ikki min moralska skylda at skriva eina positiva, pena ferða-

frásøgn? Kann eg loyva mær at finnast at?»

Tibetur. Og tí eru Brá úr USA ein erlig frásøgn. Steinbjørn tekur tað góða fram, hann hevur sæð. Og tað ljóta. Tað skeiva. Tað, sum ikki byggir undir USA-heitið »Guds egna land«. Og tað ger hesa ferðafrásøgn áhugaverda at lesa. Hon er áhugaverdari enn so nógv ferðoyðskar ferðafrásagnir, sum litið annað eru enn avskriftir úr landafroðibókum, søgubókum og turistabóklingum á glanspappiri.

Henda mánaðin í 1978 var Steinbjørn víðá USA.

Bæði á eysturstrondini, vesturstrondini og inni í miðjum landinum. Á hvørjari síðu sæst, at hann hevur havt allar sansar opnar. Hann hevur fingið nógv við sær. Hetta er eginleiki, sum skald hava fram um nógv onnur. Ein sera hentur eginleiki, tá ein ferðast í fremmandum landi og síðani ætlar at siga öðrum frá, hvussu har er.

Serliga standa lýsingarnar av fólkinum, hann hitti á ferðini, fram um annað í ferðafrásøgnini. Hóast allan tramansskap, sum USA stendur fyri ymsa staðni í heiminum. Hóast allan harð-

skap, órátt og annan devulskap innan fyri landsmark, so er vanligi amerikanarin stak gott fólk. Hann er erligur, hjálpsamur, vinarligur. Hetta er ein fatan, eg sjálvur altíð havi havt. Og hon er sterkari, nú eg havi lisið »Brá úr USA«. Steinbjørn hevur eisini tikið nakrar upplivingar í teirri stórtingu náttúruni við. Eitt nú í Yellowstone Park og Grand Canyon.

Stuttlig er eisini frásøgnin, tá hann sleppur at stýra einum flogfari. Tá kemur smádrongurin upp í honum. Smádrongurin, sum sleppur at stýra

einum báti.

Hetta er við til at gera honum ferðina spennandi. Hetta, at hann alla tíðina vill sleppa at royna okkurt. Fara har, sum tað er vandamikilið at fara. Ikki bara sita hendur í favn og biða til nakað hendir.

»Brá úr USA« er lott at lesa. Frásagnirnar eru stuttar um hvørt bráðið. Onki uttanmottus. Um hævundin so hevur sáldað rætt, tá hann hevur fest á blað, vita vit ikki. Ivaleyst hevur hann upplivað nógv afturat tí, sum er í frásøgnini.

Høgni Djurhuus